

13 XI 2016 – uroczysta sesja Rady Miejskiej

VII 2016 – sześć linii komunikacji autobusowej

2014 – powierzchnia 1915 ha, 24 752 mieszkania; oddano do użytku 66 mieszkań (55 w 2013)

XI 2014 – wmurowanie kamienia węgielnego pod Centrum Dziedzictwa Kulturowego

I 2013 – początek miejskiej komunikacji autobusowej

X 2010 – otwarcie Muzeum Dulagu 121

IX 2010 – nowy gmach Państwowej Straży Pożarnej; pracują 84 osoby, 8 wozów bojowych w 2016

IX 2008 – jedyny, drewniany tor kolarski w Polsce

IX 2007 – Warszawska Kolej Dojazdowa sp. z o.o. w konsorcjum 7 samorządów m.in. Miasta Pruszkowa

2006 – nowa, lokalna Gazeta WPR Województwo Powiat Region, 380 numerów do X 2016

VII 2006 – Warszawska Szybka Kolej Miejska łączy Pruszków przez W-wę z Rembertowem (linia S2). Od 2010 linia Pruszków-Otwock (linia S1)

I 2003 – Miejska Kryta Pływalnia KAPRY

1999 – Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki, ponad 4200 absolwentów do 2016

1995 – Mazowszanka Pruszków (MKS-MOS Mazowszanka) mistrzem Polski seniorów w koszykówce. Mazowszanka Pekaes Pruszków – ponownie w 1997

1992 – powstaje Straż Miejska; 41 strażników w 2016

1990 – przekształcenie MRN i Urzędu Miejskiego w samorządowy Urząd Miejski (Zarząd i Rada Miejska)

8 III 1990 – ustawa o samorządzie terytorialnym; 27 V 1990 pierwsze wolne wybory samorządowe

1985 – nowa hala sportowa przy ul. Gomulińskiego

1984 – otwarcie oczyszczalni ścieków, modernizacja 1998-2003

1978 – filia Szkoły Muzycznej I stopnia nr 5. 1980 – Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia

1975 – powstają Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego i Miejski Ośrodek Kultury

1975 – Zakład „Pruszków” (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnia) w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawie

VII 1974 – Rada Państwa PRL nadaje miastu Pruszków Order Sztandaru Pracy I klasy

IV 1974 – zegar miejski na wieży Pałacyku „Sokoła”

1973 – przy ul. Kraszewskiego 13 otwarto największą wypożyczalnię książek z pierwszą czytelnią. Dziś główna siedziba Książnicy Pruszkowskiej

1973 – powołano Międzyszkolny Ośrodek Sportowy (MOS), w jego ramach działa MKS

VII 1970 – Pruszkowskie Towarzystwo-Kulturalno Naukowe (PTKN), 93 n-ry „Przeglądu Pruszkowskiego”

1969 – uruchomiono mechaniczną oczyszczalnię ścieków, a w 1971 oczyszczalnię biologiczną

1967 – wzniesienie hali sportowej „Znicz”

1965 – otwarcie Szkołę Rzemiosł Budowlanych

III 1960 – uchwała MRN o planie przestrzennego zagospodarowania Pruszkowa

1959 – otwarcie Szpitala Kolejowego w Żbikowie

II 1959 – rozruch Elektrociepłowni Pruszków; 70 km linii ciepłowniczych w 2016 roku

1957 – Pruszkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa (PSM). W zasobach 11 701 mieszkań w 2016

1954 – poszerzenie granic administracyjnych miasta i wzrost liczby mieszkańców

IX 1953 – Społeczne Ognisko Muzyczne

1953 – Międzyszkolny Klub Sportowy (MKS)

VII 1952 – miasto Pruszków na prawach powiatu miejskiego do 1975

III 1950 – reorganizacja zarządu miejskiego. Ustanowiono organ wykonawczy jednolitej władzy terenowej – Prezydium Miejskiej Rady

I 1950 – przy Zakładach Porcelitu Stołowego powstaje Centralne Laboratorium. 1971 – Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Ceramicznego

I 1950 – Centralne Biuro Konstrukcje Obrabiarek (CBKO). Centrum Badawczo-Konstrukcyjne Obrabiarek w 1975. W Polsce powstało po wojnie ok. 300 000 obrabiarek, blisko 1/3 wg konstrukcji CBKO

1949/1950 – otwarcie Stacji Pogotowia Ratunkowego (2 karetki i 16 osób)

1947 – Elektrownia Pruszkowska własnością państwa. Odbudowę ukończono w 1953

1946 – Pruszkowskie Towarzystwo Muzyczne im. Ignacego Jana Paderewskiego (nazwa od 1978)

I 1946 – wydzielenie miasta na prawach powiatu z dotychczasowego Powiatowego Związku Samorządowego powiatu warszawskiego

I 1945 – administrację przejmuje państwowa Miejska Rada Narodowa (MRN), twór Polskiej Partii Robotniczej

17 I 1945 – wyzwolenie miasta

VIII 1944/I 1945 – pomoc i ratowanie ok. 400 tys. „warszawiaków” z Dulagu 121 (puste hale ZNTK)

1943 – na „Papierni” powstają „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego

II 1941 – kres pruszkowskiego getta

8 IX 1939 – początek okupacji, władza i administracja niemiecka do 16 I 1945

1939 – oddanie Domu Kultury Kolejarka (DKK)

VII 1937 – w mieście: 2 przedszkola, 7 szkół powszechnych, 2 rzemieślnicze, 1 średnia

1937 – otówki „Polonia 340” Towarzystwa Akcyjnego St. Majewski i S-ka najlepsze na Wielkiej Wystawie Światowej w Paryżu

15 XII 1936 – eksploatacja pociągów elektrycznych PKP Pruszków-Warszawa-Otwock – 43 km traktacji

1936 – Komisariat Policji, wcześniej był posterunek

VI 1928 – wprowadzenia prohibicji po plebiscycie ludowym. Zakaz sprzedaży alkoholu do 1931

XII 1927 – pierwsza w Polsce elektryczna, normalnotorowa linia kolejowa Elektrycznych Kolei Dojazdowych (EKD); od 1951 – Warszawska Kolej Dojazdowa (WKD)

1924 – uruchomienie Elektrowni Okręgowej w Pruszkowie Spółka Akcyjna utworzonej w 1919

1922 – powstaje KS „Victoria” prekursor Robotniczego Klubu Sportowego „Znicz”, założonego w 1928

XII 1921 – trzyletnia Szkoła Rzemieślniczo-Techniczna

XI 1921 – otwarcie państwowego Gimnazjum Koedukacyjnego im. Tomasza Zana

1920-1923 – powstanie i uruchomienie fabryki Stowarzyszenia Mechaników Polskich z Ameryki Spółka Akcyjna. 1951 – Zakłady Przemysłowe 1 Maja, likwidacja w 2000

1919-1920 – czasopismo „Głos Pruszkowa”. Wznowione 1928-1939. Od 1994 regularnie ukazuje się, 262 numery do X 2016

11 XI 1918 – pruszkowska Polska Organizacja Wojskowa rozbraja Niemców. Przekazanie miasta administracji cywilnej w XII 1918

4 V 1917 – pierwsze wybory Rady Miejskiej

9 XI 1916 – rozporządzenie szefa niemieckiej administracji przy Generał-Gubernatorstwie Warszawskim nadające prawa miejskie gminie wiejskiej Pruszków

X 1914 – walki niemiecko-rosyjskie, ciężki ostrzał artyleryjski i duże zniszczenia

VII 1914 – uruchomiono prowizoryczną elektrownię

VI 1913 – erygowanie parafii św. Kazimierza. Kościół z okoliczną zabudową zaczął centrum miasta

1912 – pierwsze czasopismo, jednodniówka „Strażak”; VII 1914 – „Głos Pruszkowa” oraz „Echo Pruszkowa”

1911 – Towarzystwo Ochotniczej Straży Ogniowej

1910 – wieś Pruszków dostaje status osady fabrycznej

1906-1908 – Gniazdo Towarzystwa Sokół, początek kultury fizycznej. Reaktywacja 1917-1939

1906 – otwarcie prywatnej lecznicy „Wrzesinek”, obecnie bardzo rozbudowany Szpital Powiatowy

1905 – wybudowanie budynku jednopiętrowego dla szkoły elementarnej z 1895; w 1917 – patronem T. Kościuszko; 1931 – rozbudowa, dziś gmach liceum

1903 – założenie w Pruszkowie „Biblioteki dla Robotników Cegielni hr. Antoniego Potulickiego”

1895-1897 – Warsztaty Naprawy Wagonów Towarowych, potem Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego (ZNTK od 1952), likwidacja w 1997

IV 1895 – pierwsza, jednoklasowa szkoła elementarna; od 1951 LO im. T. Kościuszki

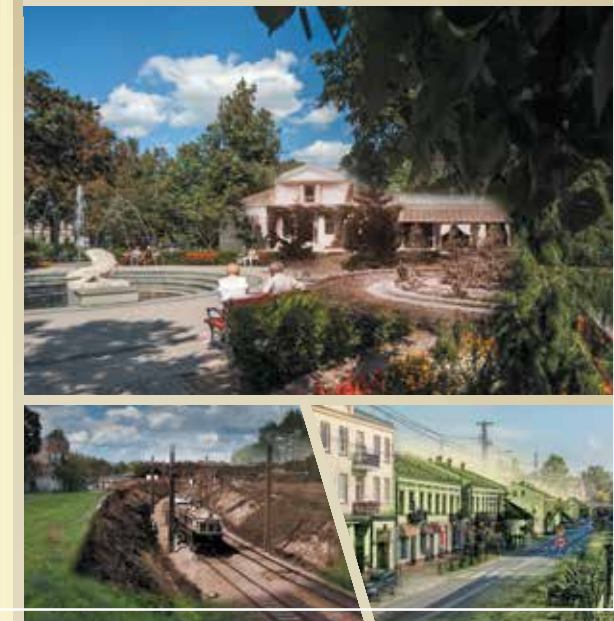
1889-1894 – jedyna w Kraju Przywiślańskim Fabryka Otówków „St. Majewski”. 1951 – Pruszkowskie Zakłady Materiałów Biurowych. 1995 – nazwa pierwotna

1888-1891 – otwarcie w Tworkach „Warszawskiej Lecznicy dla Obłąkanych”. Pierwszy w „Polsce” szpital z oświetleniem elektrycznym i nowoczesną aparaturą. 2010 – Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia

1880-1883 – Fabryka Fajansu i Wyrobów Ceramicznych Jakóba Teichfelda. 1956 – Zakłady Porcelitu Stołowego „Pruszków”, likwidacja X 2001

VI 1845 – pierwszy pociąg Warszawa-Grodzisk na linii Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Do końca 1845 wzniesiono drewniany budynek pierwszej stacji od Warszawy

Opracował: Mirosław Wawrzyński
Wydawca: Urząd Miejski w Pruszkowie,
Pruszków, listopad 2016

Fot.: Dariusz Redos

Pruszków
100 LAT

a nawet i więcej...